

Aan MinVRO
Van DGVenB

nota

Verzamelbrief energielabel

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2022-0000536875

Datum

8 november 2022

Samengewerkt met

CZW, RVO, ILT

Bijlage(n)

4

Aanleiding

Afgelopen periode zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd die te maken hebben met de effectiviteit van het energielabel en de monitoringsrapportage naar de kwaliteitscontrole is opgeleverd. Met bijgaande brief informeert u de Kamer over de uitkomst van deze onderzoeken, de monitoringsresultaten en de wettelijke verplichtingen van het energielabel bij recreatiewoningen.

Kwaliteitsborging specifiek

Op 28 juni 2022 hebben we de jaarlijkse monitoringsrapportage over de kwaliteit van de door energieadviseurs geleverde energielabels ontvangen van InstallQ, de systeembeheerder van het kwaliteitsborgingsysteem van het stelsel Energie Prestatie Gebouwen (EPG). De rapportage laat zien dat de kwaliteit van de energiestaat berekeningen en het daarop geënte label te vaak te wensen overlaat. Het percentage zogenaamde "kritieke afwijkingen" is met 15,7% bij woningen en 12,5% bij utiliteitsgebouwen hoger dan gewenst en zo'n afwijking kan betekenen dat een verkeerd energielabel (een te hoge of lage labelklasse) wordt afgegeven. Dit relatief hoge percentage fouten kan deels verklaard worden vanuit de veranderingen in de methodiek die in 2021 heeft plaatsgevonden, waar de energielabel-experts nog ervaring mee moesten opdoen, maar betere borging van de kwaliteit en verbeteringsmaatregelen zijn nodig. In bijgevoegde brief kondigt u deze verbetermaatregelen aan. Het plan van aanpak met maatregelen is op initiatief van BZK door InstallQ opgesteld.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om bijgaande brief te ondertekenen en samen met de bijlagen naar de Kamer te sturen.

Kern

Met deze brief informeert u de Kamer over:

- het onderzoek naar de effectiviteit van het energielabel, uitgevoerd door Kantar Public. In dit onderzoek is middels een enquête onder bijna 3.000 woningeigenaren en 15 diepte-interviews gevraagd naar de directe invloed van het energielabel, zoals zij die ervaren. In de brief wordt ook onderzoek van TIAS VastgoedLAB en Brainbay aangehaald die op basis van gemeten gedrag in het koopproces de indirecte invloed van het energielabel in beeld brengen.

- de monitoringsresultaten van de kwaliteitscontroles:
 - Uit de monitoringsrapportage van InstallQ blijkt dat er te hoge percentages kritieke afwijkingen zijn. Bij woningen gaat dit om 15,7% en bij utiliteit om 12,5%. Er is sprake van een kritieke afwijking als de energieprestatie bij controle 8% afwijkt van de correcte energieprestatie of als er minstens 5 fouten zijn gemaakt die meer dan 1% effect hebben op de totale energieprestatie van het gebouw.
 - In 7% (woningen) en 8% (utiliteitsgebouwen) van de gevallen blijkt dat door de afwijking van de energieprestatie ook de labelklasse (A++++ t/m G) verkeerd is geregistreerd.
 - U uit in bijgaande brief uw onvrede met deze resultaten gezien de steeds belangrijker wordende rol die het energielabel speelt in het economisch verkeer en in de normering van de gebouwde omgeving. In de brief kondigt u daarom maatregelen aan om het kwaliteitsborgingsysteem te verbeteren.
 - Buiten het kwaliteitsborgingsysteem worden tevens andere maatregelen getroffen om de kans op fouten te beperken binnen het stelsel, zoals het verduidelijken van de opnameprotocollen en het schrappen van invoerparameters die minder dan 1% bijdragen aan de energieprestatie.
 - U stelt als doel dat maximaal 10% van de energieprestatierapporten een kritieke afwijking heeft en dat de energielabelklasse voor maximaal 5% van de woningen en utiliteitsgebouwen verkeerd is geregistreerd. Dit doel van 10% is conform het voorgeschreven percentage in de European Performance of Buildings Directive (EPBD).
 - Daarbij wordt echter wel naar een optimum tussen kosten en kwaliteit gezocht, een systeem zonder (menselijke) fouten brengt hoge kosten met zich mee en dus duurdere energielabels.
- een rectificatie van de uitleg over een uitzondering op de labelplicht m.b.t. recreatiewoningen. In eerdere correspondentie met de branchevereniging voor recreatie, HISWA-RECRON, is de uitzondering voor (recreatie)woningen die minder dan vier maanden per jaar worden gebruikt anders uitgelegd dan voorgeschreven in de Europese richtlijn. Veel recreatiewoningen voldoen niet aan de wettelijke verplichtingen omtrent het energielabel, zoals voorgeschreven in de Europese richtlijn. Daarbij verwijzen zij naar de correspondentie die eerder met sector is gevoerd. Hierin wordt ten onrechte ruimte geboden die de Europese richtlijn niet biedt.
- de brief die aan eigenaren en beheerders van recreatiewoningen wordt verstuurd om hen te wijzen op de wettelijke verplichtingen bij verhuur, verkoop en oplevering van een recreatiewoning en bij het adverteren. Hierbij geeft u hen de tijd tot 1 januari 2024 om aan de verplichtingen te voldoen.
- het onderzoek naar het efficiënt labelen van vergelijkbare (recreatie)woningen en het mogelijk verduidelijken van de opnameprotocollen bij het opnemen van vergelijkbare woningen.
- uw toezegging in de Kamerbrief van 21 juni jl.¹ met betrekking tot de praktijktoets naar de relatie tussen de kwaliteitsborger en energieadviseur. De resultaten van de praktijktoets zijn nog niet gereed om mee te sturen met deze brief. In de brief wordt al wel de conclusie gedeeld dat de beschikbare dossiers uit de proefprojecten, die in het

Onze referentie
2022-0000536875
Datum
8 november 2022

¹ Kamerstuk 30196 nr. 792

kader van de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) worden uitgevoerd, tot nu toe nog onvoldoende waren om energielabels te registreren. Aan verbetering wordt gewerkt. U zegt toe het onderzoek te herhalen rond de invoering van de Wkb.

Onze referentie
2022-0000536875
Datum
8 november 2022

Toelichting

Toelichting kwaliteitsborging

- Behalve de monitoringsrapportage zijn er meerdere redenen om de kwaliteitsborging voor een eenduidige bepaling van de energieprestatie aan te scherpen. Zo bereiken signalen van foutieve energielabels of zelfs (onbewezen) fraude bij energielabels het ministerie vaker, dit draagt bij aan de urgentie om maatregelen te treffen. In 2021 kort na de inwerkingtreding van de nieuwe bepalingmethode is er in een uitzending van Radar aandacht besteed aan de kwaliteit van het energielabel.
- Recent zijn Kamervragen gesteld door het lid Beckerman (SP) over de kwaliteitscontrole op het energielabel (2022D25902 vraag en antwoord 81 t/m 90). In het antwoord op vraag 90 gaf u aan uit te zoeken welke maatregelen u kunt treffen om het kwaliteitsborgingsysteem te verbeteren en geeft u het voornemen aan te onderzoeken welke zaken buiten het zicht van het kwaliteitsborgingsysteem blijven.
- Er was destijds veel politieke en media-aandacht omtrent de prijs van het nieuwe energielabel per 1 januari 2021. Het vereenvoudigd energielabel (VEL) was met een prijs van gemiddeld 10 euro vele malen goedkoper. De prijs van het nieuwe energielabel lag vanwege de tijdelijke krapte in de markt van energieadviseurs hoger dan vooraf ingeschat door SIRA consulting. De VVD en Vereniging Eigen Huis hebben hier de afgelopen twee jaar de nadruk op gelegd en er zijn verschillende moties en amendementen ingediend. Onder andere de motie Koerhuis (VVD)/Beckerman (SP) van 20 mei 2021 voor een maximumprijs voor het energielabel, deze heeft de minister van BZK (met steun van de MR) naast zich neergelegd, o.a. omdat dit een marktversturende werking zou hebben. Inmiddels daalt de gemiddelde prijs van het energielabel sinds de zomer van 2021 gestaag.
- De maatregelen om het kwaliteitsborgingsysteem te verbeteren mogen niet leiden tot aanzienlijk hogere prijzen voor de consument. De balans tussen kwaliteit en prijs moet dus goed in het oog worden gehouden.
- De inhoud van de brief kan de beeldvorming voeden dat de kwaliteit, betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van energielabels slecht is. Het overgrote gedeelte van de energielabels (84,3% bij woningen) is echter van goede kwaliteit. Bovendien is ondanks het groeiende aantal kritieke afwijkingen met de implementatie van de NTA8800 in 2021 gezorgd voor een flinke verbetering van de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van het energielabel, hieraan doen de resultaten van de monitoringrapportage geen afbreuk.

Politieke context

Met deze brief wordt teruggekomen op een toezegging aan de Kamer uit een brief van 21 juni jl.

Financiële/juridische overwegingen

Invoering van de Wkb is gekoppeld aan de Omgevingswet en uitgesteld tot 1 juli 2023.

Krachtenveld

De brief aan eigenaren en beheerders van recreatiewoningen is in goed overleg en afstemming met HISWA-RECRON tot stand gekomen.

Onze referentie

2022-0000536875

Datum

8 november 2022

Strategie

-

Uitvoering

Voor de inrichting van toezicht en handhaving op recreatiewoningen per 1 januari 2024 zijn we in gesprek met de Rijkdienst voor Ondernemend Nederland en de Inspectie Leefomgeving en Transport om de huidige actieve handhaving uit te breiden. Beoogd wordt om hier voor 2023 afspraken over te maken.

Communicatie

Bij het versturen van deze Kamerbrief publiceren we een nieuwsbericht op volkshuisvestingnederland.nl over de energielabel- en advertentieplicht voor recreatiewoningen en de toenemende waarde van het energielabel zoals blijkt uit de onderzoeken. Daarnaast gaan we de informatie uit de Kamerbrief verstrekken via rijksoverheid.nl. Met de woordvoerder stemmen we op een later moment af of er een apart persbericht wordt opgesteld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief	Verzamelbrief energielabel
2	Rapport Waarde en effecten van het energielabel	Kantar Public
3	Monitoringsrapportage	InstallIQ
4	Rapport Energielabel voor recreatiewoningen	Breuers & Cobelens